

SADRŽAJ:

1.	Uvod	3 - 4 str.
2.	Pojam i koristi od standarda	5. str.
2.1	Oblici standardizacije	6. str.
2.2.	Unifikacija	7 - 8 str.
2.3.	Tipizacija	9 - 10 str.
2.4.	Specifikacija	10. str.
3.	Standardni brojevi i tipizacija konstrukcija	11 -14 str.
4.	Unifikacija konstruktivnih elemenata	15 - 18 str.
5.	Unifikacija mašinskih delova	18 - 20 str.
6.	Princip agregatnosti	21 - 24 str.
7.	Otklanjanje podešavača	25 - 27 str.
8.	Racionalnost energetske šeme	28 - 40 str.
9.	Zaključak	41 - 42 str.
10.	Literatura.....	43. str.

1. UVOD

Neki principi standardizacije bili su primenjivani još u davna vremena. Tako su stari Egipćani još pre više od 5000 godina oblikovali velike kamene blokove određenih i istih mera radi izgradnje piramida. Za gradnju gradskog vodovoda u starom Rimu izrađivane su cevi istih promera. Smatra se ipak da je uvođenje standardizacije kao svesne delatnosti na stvaranju i primeni standarda u cilju postizanja reda u određenoj oblasti, nastalo u 18. veku kada su snabdevači vatrenim oružjem i municijom standardizovali njihove elemente radi masovnije izrade i lakšeg snabdevanja vojske. Serijska i masovna proizvodnja nastaju sa prelazom sa ručnog na mašinski rad i tada nastaje problem uzajamnog razmenjivanja delova i sklopova što nameće potrebu za većom primenom standardizacije. Tako se krajem prošlog veka standardizuje Vitvortov navoj koji se kao cevni navoj i danas koristi, tada se javljaju prvi interni standardi u pojedinim kompanijama i preduzećima koja žele da iskoriste prednosti masovne proizvodnje.

U nacionalnim okvirima o standardizaciji počelo je da se stara najpre Britansko udruženje za standardizaciju osnovano 1901. godine. Za vreme Prvog svetskog rata osnivaju se nacionalne organizacije za standardizaciju u Nemačkoj i Sjedinjenim Američkim Državama, a zatim i u Japanu i Sovjetskom Savezu. Prvo međunarodno udruženje za standardizaciju ISA (International Federation of the National Standardizing Assotiations) osnovano je 1926. godine sa ciljem da donošenjem međunarodnih standarda olakša industrijsku saradnju zemalja i međunacionalni promet dobara. Posle Drugog svetskog rata, 1946. godine osniva se međunarodna organizacija za standardizaciju ISO (International Organization for Standardization) u kojoj su i danas zastupljene sve industrijski razvijene zemlje. Ova institucija se stara o donošenju međunarodnih standarda i preporuka, a rad organizacije ISO odvija se pod tehničkim komitetima za razne oblasti tehnike.

Ozbiljniji rad na standardizaciji u Jugoslaviji otpočinje relativno kasno u odnosu na razvijene zemlje. Tek 1950. godine počinje sistematski rad na standardizaciji, a 1952. godine izdaju se prvi jugoslovenski standardi u današnjem obliku. Zakon o jugoslovenskim standardima je donešen 1960. godine. Ovaj zakon reguliše osnovna pitanja u vezi donošenja i primene Jugoslovenskih standarda s ciljem da se obezbedi kvalitet i poboljša proizvodnja u različitim industrijskim granama. Novi zakon o standardizaciji koji je dao podsticaj razvoju novih standarda u našoj zemlji donešen je 1977. godine. Ovim zakonom je propisano obavezno korišćenje JUS standarda na celokupnoj teritoriji države. Odstupanja od standarda su moguća samo u izuzetnim prilikama kada za to postoje posebni tehnički i ekonomski razlozi.

Pored međunarodnog i nacionalnog standarda postoje i granski standardi kao i fabrički standardi koji su ograničenog delovanja na samo jednu granu industrije, odnosno na samo jednu fabriku. Granski i fabrički standardi su interni standardi i njima se opisuju i propisuju postupci, materijali, mašinski delovi i konstrukcije koji sa obzirom

----- CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU -----

<http://www.maturskiradovi.net/eshop/>

**POGLEDAJTE VIDEO UPUTSTVO SA TE STRANICE I PORUČITE RAD
PUTEM ESHOPA , REGISTRACIJA JE OBAVEZNA.**

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com